

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
15. februar 2024

J nr. 2023-3668

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af 15. juni 2023 stillet mig følgende spørgsmål 309 alm. del, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mona Juul.

Spørgsmål 309

Vil ministeren redegøre for det samlede sagsforløb siden Energistyrelsens meddelelse om berosættelse af samtlige åben dør-projekter, herunder relevant dialog med branchen, relevante myndigheder og Europa-Kommissionen? Og vil ministeren i den forbindelse redegøre for sagsforløbet med Europa-Kommissionen og regeringens samlede vurdering af lovligheden af åben dør-ordningen efter endt dialog med Europa-Kommissionen?

Svar

Energistyrelsen stillede den 1. februar 2023 sagsbehandlingen af projekter under åben dør-ordningen i bero. Forud herfor havde Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i dialog med Statsstøttesekretariatet vurderet, at tildeling af nye tilladelser til havvindmølleprojekter og øvrige VE-projekter under åben dør-ordningen kunne være i strid med EU-retten.

Siden den 1. februar 2023 er der pågået et stort stykke arbejde i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet for, sammen med andre aktører, dels at skabe juridisk afklaring om de forskellige kategorier af projekter ansøgt under åben dør-ordningen og dels arbejde med at udvikle en evt. overgangsmodel. Nedenfor beskrives det overordnede forløb for begge spor. Der redegøres ikke i detaljer for dialogen med EU-Kommissionen om statsstøtteretlige spørgsmål, da der er tale om drøftelser af uformel karakter i gensidig fortrolighed af hensyn til at kunne have en åben drøftelse.

Regeringen har løbende holdt forligskredsen, branchen og offentligheden orienteret om de juridiske vurderinger og deres betydning for sagsbehandlingen af ansøgninger under åben dør-ordningen. Den 29. juni 2023 oversendte jeg et notat til Folketinget, der beskrev den EU-retlige vurdering af verserende ansøgninger om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen. Notatet beskriver, hvordan Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet med bistand fra Kammeradvokaten, og efter drøftelser med Statsstøttesekretariatet og Statsstøtteudvalget samt Europa-Kommissionen, har vurderet risikoen for ulovlig statsstøtte i forbindelse med udstedelsen af forundersøgelings-, etablerings- og elproduktionstilladelser under åben dør-proceduren, jf. VE-lovens §§ 22, 25 og 29. Notatet kan findes på [Folketingets](#)

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Side 1/5

[hjemmeside](#). Den 14. september deltog jeg i en teknisk briefing af KEF-udvalget, hvor den juridiske vurdering blev gennemgået. Senest den 19. december 2023 orienterede regeringen forligskredsen om, regeringens beslutning om ikke at forfølge en overgangsmodel videre, og at de tre resterende åben dør-ansøgninger derfor vil blive meddelt afslag samt, at åben dør-ordningen vil blive lukket ved lov for nye kommercielle projekter.

Den juridiske vurdering af eksisterende ansøgninger

Umiddelbart efter berostillelsen den 1. februar 2023 modtog de danske myndigheder et non-paper med uformel rådgivning fra Europa-Kommissionen.

Den 20. februar 2023 afholdt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets departement, Energistyrelsen og Erhvervsministeriet et uformelt møde med Europa-kommissionen om mulige statsstøtteproblematikker i åben dør-ordningen. De danske myndigheder havde nogle dage forinden sendt baggrundsmateriale til Kommissionen.

Efter berostillelsen inddelte Energistyrelsen de forskellige åben dør-projekter i seks kategorier med henblik på en juridisk vurdering:

- Kategori 1: Etablerede parker og projekter med etableringstilladelse
- Kategori 2: Projekter med forundersøgelsestilladelse
- Kategori 3: Ansøgninger om forundersøgelsestilladelser
- Kategori 4: Testprojekter
- Kategori 5: Ansøgninger om teknisk repowering
- Kategori 6: Ansøgninger om forlængelse af elproduktionstilladelsen.

Kategori 1: Den 3. marts 2023 genoptog Energistyrelsen sagsbehandlingen af Aflandshage Havvindmøllepark og Frederikshavn Havvindmøllepark, der havde modtaget etableringstilladelser af Energistyrelsen i efteråret 2022, da det blev vurderet, at dette var i overensstemmelse med EU-retten. Den EU-retlige vurdering af disse konkrete projekter blev foretaget af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Det blev endvidere offentliggjort, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet havde vurderet, at de tildelte tilladelser til allerede etablerede havvindmølleparker heller ikke var i strid med EU-retten. Det skyldes, at det for begge typer af projekter er tale om, at forundersøgelsestilladelser tildelt for flere år siden, og dermed da markedssituationen var en anden end i dag.

Kategori 2: Den 20. marts 2023 genoptog Energistyrelsen sagsbehandlingen af Lillebælt Syd Havvindmøllepark, Jammerland Bugt Havvindmøllepark, Omø Syd Havvindmøllepark og Nordre Flint Havvindmøllepark, da det blev vurderet, at de tildelte forundersøgelsestilladelser ikke er i strid med EU-retten, fordi forundersøgelsestilladelserne er tildelt for flere år siden, og dermed da markedssituationen var en anden end i dag. Den EU-retlige vurdering af disse konkrete projekter blev foretaget af

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i dialog med Statsstøttesekretariatet og på baggrund af rådgivning fra regeringens Statsstøtteudvalg.

Kategori 3: Den 27. marts 2023 vurderede Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet efter dialog med Statsstøttesekretariatet og på baggrund af rådgivning fra regeringens Statsstøtteudvalg, at tildeling af nye forundersøgelsestilladelser til kommercielle projekter under åben dør-ordningen efter Thor-udbuddet i 2021 vil indebære ulovlig statsstøtte. Der henvises til notat om den EU-retlige vurdering af verserende ansøgninger om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen oversendt til Folketinget d. 29. juni 2023, jf. ovenfor.

De kommercielle ansøgninger i denne kategori var herefter fortsat berostillede, da der blev arbejdet på at undersøge mulighederne for at udvikle en overgangsmodel. Statslige og kommunale myndigheder må ikke efter anden lovgivning vedtage planer om eller meddele tilladelser m.v., der er i strid med havplanen eller er i strid med et forslag til havplan eller ændringer af havplanen, der er offentliggjort af erhvervsministeren. Det betyder konkret, at Energistyrelsen ikke vil kunne meddele etableringstilladelse efter VE-lovens § 25 til et projekt, som er i strid med arealudlæg i havplanen eller et offentliggjort forslag til ændringer af havplanen.

Af aftale om Danmarks havplan den 7. juni 2023 fremgår følgende:

”Aftalepartierne noterer sig, at regeringen er ved at afklare de nærmere rammer omkring åben dør-ordningen, og at der ikke udlægges nye arealer til berostillede kommercielle åben dør projekter. For tre af de berostillede åben dør-ansøgninger er arealet allerede udlagt til VE i den gældende havplan. Dette gælder Vikinge Banke, Kadet Banke og Paludan Flak, hvor der er ansøgt om åben-dør-projekter for ca. 2,4 GW. Aftalekredsen noterer sig endvidere, at der evt. vil opstå behov for yderligere udpegnings af konkrete områder til vedvarende energi som følge af en evt. ny markedsdrevet ordning for VE på havet. I den forbindelse vil hensynet til øvrige arealinteresser, herunder forsvarrets aktiviteter og vigtige fiskeområder, skulle afvejes.”

Det blev derfor vurderet, at Energistyrelsen skulle genoptage behandlingen af åben dør-ansøgninger om forundersøgelsestilladelse, som vedrørte arealer, der ikke var udlagt til VE i havplanen, med henblik på at meddele afslag til nye forundersøgelsestilladelser. Der verserede herefter tre ansøgninger af åben dør-projekter beliggende i arealer, der var udlagt i havplanen, som potentielt kunne indgå i en evt. overgangsmodel. Se nærmere om forløbet med at udvikle en overgangsmodel nedenfor.

Kategori 4: Den 26. juni 2023 vurderede Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i dialog med Statsstøttesekretariatet og efter rådgivning fra regeringens Statsstøtteudvalg, at meddelelse af evt. forundersøgelsestilladelser til verserende ansøgninger om mindre testprojekter, der ikke er tilsluttet elnettet, under åben dør-ordningen var i overensstemmelse med EU-retten, hvilket også antages at gælde projekternes

eventuelle fremtidige etableringstilladelser og elproduktionstilladelser. Vurderingen af disse konkrete projekter kan danne grundlag for vurdering af evt. nye ansøgninger om testprojekter som måtte modtages inden der kan gennemføres en lovændring, hvor der etableres en særskilt hjemmel, som kan udgøre grundlaget for ansøgninger om testprojekter på havet fremadrettet.

Kategori 5: Den 26. juni 2023 – samtidig med vurderingen af kategori 4 – vurderede Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i dialog med Statsstøttesekretariatet og efter rådgivning fra regeringens Statsstøtteudvalg, at tilladelser til teknisk repowering (teknisk fornyelse og/eller ændring af et bestående elproduktionsanlæg, som kan øge anlæggets produktivitet eller kapacitet) ikke indebærer statsstøtte, forudsat at der ikke er tale om en så omfattende teknisk ændring, at der reelt er tale om et nyt projekt, og at tilladelsen alene relaterer sig til anlæggets tekniske formåen inden for rammerne af en gældende etableringstilladelse.

Kategori 6: Den 21. november 2023 vurderede Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, i dialog med statsstøttesekretariatet, og efter rådgivning fra regeringens Statsstøtteudvalg, at verserende ansøgninger om forlængelser af elproduktionstilladelsen, såkaldte levetidsforlængelser til allerede etablerede havvindmølleparker under åben dør-ordningen, ikke er i strid med EU-retten. Det vurderes, at retten til at ansøge om og efter en konkret vurdering modtage en forlængelse af elproduktionstilladelsen (levetidsforlængelse) under åben dør-ordningen er indeholdt i den oprindelige elproduktionstilladelse, der er givet til de allerede etablerede parker. En levetidsforlængelse er derfor ikke omfattet af statsstøttereglerne, da staten ikke giver afkald på statsmidler ved at tildele retten vederlagsfrit, da levetidsforlængelsen de facto er givet før vendepunktet i markedsudviklingen, der skete med Thor-udbuddet i 2021, og derfor på daværende tidspunkt ikke repræsenterede en økonomisk værdi. Energistyrelsen har derfor genoptaget sagsbehandlingen af alle verserende ansøgninger om levetidsforlængelse.

Afsøgning af muligheden for en evt. overgangsmodel

Siden foråret 2023 har regeringen gjort en ihærdig indsats for at undersøge, om det var muligt at fortsætte nogle af de projekter, der havde søgt om nye forundersøgelsestilladelser (kategori 3). Det har dog desværre ikke vist sig muligt at justere åben dør ordningen på en måde, hvor man ville få sikkerhed for en hurtigere havvindsudbygning på de pågældende arealer.

På den baggrund er det nu meldt ud, at regeringen afslutter sine bestræbelser på at udforme en overgangsmodel for åben dør-ordningen. De sidste tre verserende ansøgninger om forundersøgelsestilladelser har derfor også, som nævnt, modtaget et afslag, og regeringen vil fremsætte lovforslag om at lukke åben dør-ordningen for nye kommercielle projekter.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard